

Książka „Natura emocji” pod redakcją Paula Ekmana i Richarda J. Davidsona jest naprawdę niezwykła. Zdążyła już zrobić międzynarodową karierę i jest jedną z najczęściej cytowanych prac poświęconych emocjom. Swoją sukces książka zawdzięcza nie tylko znakomitemu zespołowi autorów, ale także interesującemu pomysłowi edytorskiemu. Osią intelektualną organizującą książkę jest dwanaście podstawowych problemów z zakresu psychologii emocji, które rozstrzygane są przez wybitnych specjalistów z tej dziedziny.

prof dr hab. Tomasz Maruszewski

Celem Ekmana i Davidsona było ułatwienie sytuacji młodym badaczom emocji, którzy stają wobec wielkiej różnorodności wyników, na ogół niereplikowanych i rozbieżnych. Spośród wielu pytań wybrano te, które budzą najwięcej kontrowersji i na których skupia się największa aktywność empiryczna. Książka zapewnia Czytelnikowi wyczerpujący przegląd aktualnych pojęć i wyników badań nad emocjami, zawiera wiele przemyśleń, które Czytelnik może odnieść do warsztatu badawczego autorów.

dr hab. Alina Kolańczyk, prof. UG

Natura emocji odpowiada na pytania:

- czy istnieją emocje podstawowe
- co odróżnia emocje od nastroju i temperamentu
- jaką funkcję pełnią emocje
- co się dzieje w organizmie ludzkim podczas doznawania emocji
- jaki jest związek emocji z pamięcią
- czy emocje mogą być nieświadome
- na czym polega rozwój emocjonalny
- co wpływa na subiektywne doświadczanie emocji

Wstęp	11
Pytanie 1: Czy istnieją emocje podstawowe?	13
James R. Averill: W oku patrzącego	13
Paul Ekman: Wszystkie emocje są podstawowe	20
Jaak Panksepp: Podstawy emocji podstawowych	25
Klaus R. Scherer: Ku pojęciu „emocji modalnych”	30
Richard A. Shweder: „Nie jesteś chory, tylko się zakochałeś” – emocja jako system interpretacji	36
Paul Ekman i Richard J. Davidson: Posłowie	47
Pytanie 2: Co odróżnia emocje od nastroju, temperamentu i innych pojęć afektywnych?	50
Richard J. Davidson: O emocji, nastroju i innych pojęciach afektywnych	50
Paul Ekman: Nastroje, emocje i cechy	54
Nico H. Frijda: Różnorodność afektu: emocje i zdarzenia, nastroje i sentymenty	56
H. H. Goldsmith: Dziedzina emocji z perspektywy rozwojowej	63
Jerome Kagan: Różnice między emocjami, nastrojami i cechami temperamentalnymi	70
Richard Lazarus: Stałość i niestałość emocji	75
Jaak Panksepp: Emocje podstawowe i wielość pojęć, których nie można jednoznacznie rozróżnić	80
David Watson i Lee Anna Clark: Emocje, nastroje, cechy i temperament: rozważania pojęciowe i wyniki badań	83
Richard J. Davidson i Paul Ekman: Posłowie	87

Pytanie 3: Jaką funkcję pełnią emocje?	90
James R. Averill: Doniosłość emocji	90
Gerald C. Clore: Dlaczego przeżywamy emocje	94
Nico H. Frijda: Emocje są funkcjonalne – na ogół	102
Robert W. Levenson: Funkcjonalne podejście do ludzkich emocji	112
Klaus R. Scherer: Emocja służy odłączeniu reakcji od bodźca	115
Lee Anna Clark i David Watson: Funkcjonalne i dysfunkcjonalne reakcje uczuciowe	119
Paul Ekman i Richard J. Davidson: Posłowie	125
Pytanie 4: Jak wyjaśnić dowody na powszechność zdarzeń poprzedzających emocje?	128
James R. Averill: Mały świat, duża scena	128
Paul Ekman: Zdarzenia poprzedzające a metafory emocji	131
Phoebe C. Ellsworth: Niektóre z powodów oczekiwania uniwersalnych wyznaczników emocji	135
Nico H. Frijda: Powszechniki istnieją i są interesujące	139
Richard Lazarus: Uniwersalne zdarzenia poprzedzające emocje	146
Klaus R. Scherer: Dowody na uniwersalność i kulturową specyfikę wzbudzania emocji	154
Paul Ekman i Richard J. Davidson: Posłowie	157
Pytanie 5: Ile procesów poznawczych potrzeba do wzbudzenia emocji?	159
Gerald L. Clore: Dlaczego emocje wymagają procesów poznawczych	159
Phoebe C. Ellsworth: Poziomy myślenia a poziomy emocji	169
Nico J. Frijda: Emocje wymagają procesów poznawczych, choćby prostych	174
Carroll E. Izard: Procesy poznawcze stanowią jeden z czterech typów systemów wzbudzających emocje	179
Richard Lazarus: Ocena poznawcza	183
Joseph E. LeDoux: Mózgowe interakcje poznawczo-emocjonalne	190
Jaak Panksepp: Odpowiednie rozróżnienie procesów afektywnych i poznawczych jest istotne dla postępów w badaniu mózgu	197
Klaus R. Scherer: Wystąpienie emocji zależy od istotności zdarzenia dla hierachii celów/potrzeb organizmu	199
Richard J. Davidson i Paul Ekman: Posłowie	202

Pytanie 6: Czy poszczególne emocje cechują się specyficznymi wzorcami reakcji fizjologicznych?	205
Richard J. Davidson: Złożoność poszukiwania fizjologicznej specyficzności emocji	205
Joseph E. LeDoux: Specyficzność fizjologiczna emocji – nie zapominajmy o fizjologii CUN	215
Robert W. Levenson: W poszukiwaniu specyfiki autonomicznej	218
Jaak Panksepp: Najwyrazistsze różnice fizjologiczne między emocjami znajdziemy w obwodach mózgowych	223
Richard J. Davidson i Paul Ekman: Posłowie	225
Pytanie 7: Czy jesteśmy w stanie kontrolować nasze emocje?	227
James R. Averill: Nieodpowiednie i odpowiednie emocje	227
Joseph E. LeDoux: Stopień kontroli nad emocjami zależy od rodzaju systemu reakcji	231
Paul Ekman i Richard J. Davidson: Posłowie	240
Pytanie 8: Czy emocje mogą być nieświadome?	242
Gerald L. Clore: Dlaczego emocje zawsze są świadome	242
Joseph E. LeDoux: Nieświadome może być przetwarzanie emocjonalne, ale nie emocje	248
Robert B. Zajonc: Dowody na istnienie emocji nieświadomych	250
Richard J. Davidson i Paul Ekman: Posłowie	254
Pytanie 9: Jaki jest związek emocji z pamięcią?	255
Gordon H. Bower: Niektóre relacje między emocjami a pamięcią	255
Richard Lazarus: Przeszłość i teraźniejszość w emocji	258
Joseph E. LeDoux: Pamięć a pamięć emocjonalna w mózgu	262
Jaak Panksepp: Subiektywność mogła rozwinąć się w mózgu jako prosty proces kodowania wartości ułatwiający uczenie się nowych zachowań	264
Richard J. Davidson i Paul Ekman: Posłowie	266
Pytanie 10: Na czym polegają indywidualne różnice w aktywności emocjonalnej?	269
Richard J. Davidson: Biologiczne podstawy badań nad stylem afektywnym	269

Jeffrey A. Gray: Wymiary osobowości a systemy emocjonalne	276
Richard Lazarus: Różnice indywidualne w zakresie emocji	279
Mary K. Rothbart: Szerokie wymiary temperamentu i osobowości	283
Paul Ekman i Richard J. Davidson: Posłowie	288
 Pytanie 11: Na czym polega rozwój emocjonalny?	 290
Linda A. Camras: Dwa aspekty rozwoju emocjonalnego: ekspresja i wzbudzanie emocji	290
Judy Dunn: Doświadczenie i rozumienie emocji, relacji społecznych oraz przynależności kulturowej	295
Carroll E. Izard: Związki międzysystemowe	298
Richard Lazarus: Znaczenie a rozwój emocjonalny	303
Jaak Panksepp: Rozwój emocjonalny	308
Mary K. Rothbart: Rozwój emocjonalny: zmiany reaktywności i samoregulacji	310
Richard J. Davidson i Paul Ekman: Posłowie	313
 Pytanie 12: Co wpływa na subiektywne doświadczenie emocji?	 316
James R. Averill: „Czuję, więc jestem” – myślę	316
Gerald L. Clore: Dlaczego emocje różnią się intensywnością?	323
Joseph E. LeDoux: Doświadczenie emocjonalne jest wynikiem, a nie przyczyną przetwarzania informacji	330
Jaak Panksepp: Możliwość subiektywnego doświadczenia została wbudowana w mózg ssaków przez ewolucję	332
David Watson i Lee Anna Clark: Zmienność nastroju: model schematyczny	336
Paul Ekman i Richard J. Davidson: Co wpływa na subiektywne doświadczenie emocji?	341
 Epilog	 343
Paul Ekman i Richard J. Davidson: Nauka o afekcie: dalsze perspektywy badań	343
 Indeks osób	 363
Indeks rzeczowy	366
Literatura	368